

BIBLIOREGIONY

Gazeta Międzynarodowej Konferencji Bibliotekarzy we Wrocławiu

KRONIKA DNIA

14.00-14.15 Powitanie uczestników – **Andrzej Tyws**, dyrektor DBP we Wrocławiu.

SESJA I

Sytem bibliotekarstwa publicznego na poziomie regionalnym.

Wystąpienia programowe :

14.15-15.15 – Regionalne sieci bibliotek publicznych: status prawny, struktura, organizatorzy, finansowanie. Kooperacja programowa: tematyczne bazy danych, inicjatywy wydawnicze, programy edukacyjne, działania kulturalne – **Andrzej Tyws** (DBP we Wrocławiu).

15.15-16.15 – Udział bibliotek publicznych w projektach o zasięgu europejskim, krajowym i regionalnym – **Jolanta Karaszewska** z MBP w Dzierżonowie, **Marcin Zawila** z Książnicy Karkonoskiej w Jeleniej Górze, **Anna Gąłowska** z Legnickiej Biblioteki Publicznej.

16.30-17.30 – Zwiedzanie **Mediateki MBP we Wrocławiu** – biblioteki dla dzieci i młodzieży.

Wystąpienia międzynarodowe :

17.45-18.45 – Prezentacja biblioteki, sieci bibliotecznej, systemu dokumentacji i popularyzacji wiedzy o regionie oraz doświadczeń rosyjskich bibliotekarzy – **Natalia S. Kozłowa**, zastępcza dyrektora ds. naukowych Leningradzkiej Obwodowej Biblioteki Naukowej w Sankt-Petersburgu; **Swietłana W. Makarenko**, kierownik Oddziału Informacyjno-Technologicznego Leningradzkiej Obwodowej Biblioteki dla Dzieci, **Tatiana W. Swietelnikowa** (dyrektor Biblioteki Miejskiej w Wybörgu (Rosja); **Tatiana M. Bogusz** (kierownik Mediateki Biblioteki w Gątczinie).

18.45-19.15 – Prezentacja biblioteki w Bitoli oraz zautomatyzowanego systemu bibliotecznego COBISS – **Małgorzata Maćkowska** z Uniwersyteckiej i Publicznej Biblioteki w Bitoli (Macedonia).

20.30 – uroczysta kolacja

Nowe perspektywy

Spiritus movens konferencji – **Jolan-tę Ubowską**, zastępcę dyrektora Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej – zapytaliśmy, czego się po tym spotkaniu bibliotekarzy dolnośląskich z kolegami z innych krajów. Oto, co usłyszeliśmy:

– Konferencja jest konsekwencją nawiązania stosunków między województwem dolnośląskim a obwodem leningradzkim. Zaowocowało to zawarciem porozumienia między bibliotekami w Sankt Petersburgu oraz biblioteką wojewódzką z Wrocławia. Ustalono, że przyszła współpraca nie będzie się sprowadzać tylko do wymiany oficjalnych wizyt, lecz że zależy nam na bardziej konkretnych działaniach. Biblioteka petersburska określiła zakres tematów i problemów, których mogłaby dotyczyć wymiana doświadczeń i współpraca.

c.d. na str. 2

Goście z Miasta Białych Nocy

Ściślej – z obwodu leningradzkiego (choć Leningrad zmieniono na Sankt Petersburg, nazwa obwodu pozostała). Przyjechali bowiem nie tylko z dawnej rosyjskiej stolicy, ale także z kilku okolicznych miejscowości. Mniej może znanych, ale ciekawych z uwagi na piękne historyczne tradycje. Sankt Petersburg

reprezentują: dyrektorka Leningradzkiej Obwodowej Biblioteki Naukowej (ЛОУНБ) **Ludmiła Konstantynowna Bliudowa**, jej zastępczyni ds. naukowych – **Natalia Siergiejewna Kozłowa** oraz czwórka bibliotekarzy z ЛОУНБ – **Tatiana Aliksiejewna Iwanowa**, **Tatiana Wasiliewna Połownikowa**, **Tatiana Michajłowna Tiukienejewa**, **Roman Nikołajewicz Pieńkow**. Obok nich dwie przedstawicielki Leningradzkiej Obwodowej Biblioteki dla Dzieci (ЛОДБ) **Swietłana Walentynowna Makarenko**, kierownik Oddziału Informacyjno-Technologicznego oraz **Maja Siergiejewna Kurakina**. Z Wybörga, dawnego hanzeatyckiego miasta, które ma za sobą przeszłość i fińską, i szwedzką, przyjechała dyrektorka Centralnej Biblioteki Miejskiej im. A. Aalto (ЦГБ А. Аалто) **Tatiana Władimirowna Swietelnikowa**. Z podpetersburskiej Gątcziny, związanej z dwoma litrackimi Aleksandrami – Kuprinem i Puszkinem – przyjechała **Tatiana Michajłowna Bogusz**, kierow-

c.d. na str. 2

Razem czy osobno?

Andrzej Tyws

Biblioteki stają dziś przed wyzwaniami, które wymagają tyleż odwagi, co rozważli. Radykalnie zmienia się ich cywilizacyjne i kulturowe otoczenie. Bogaty i różnorodny rynek wydawniczy tworzą dziś nie tylko wartościowe dzieła naukowe, czy artystyczne, ale cała masa literackiej tandety, usiłująca zawładnąć światem wyobraźni masowego czytelnika. Gwałtownie zmieniają się preferencje bywalców bibliotek – ukształtowani przez świat mediów poszukują książek najnowszych, polecanych, reklamowanych, czasami „modnych”, zajmujących wysokie miejsca na listach bestsellerów, choć równie szybko osuwających się na dno czytelniczej niepamięci. Dorzucmy do tego rewolucję, jaką wywołują nowe technologie kształtujące „człowieka multimedialnego”, który wymaga szybkiego dostępu do informacji podanej nie tylko w tradycyjnej postaci tekstowej, ale także audiowizualnej czy elektronicznej, a często równoległe we wszystkich.

Na zmienność otoczenia bibliotecznego nałożyły się także duże modyfikacje w sposobie funkcjonowania bibliotek i sieci bibliotecz-

nych. Przeszły one długą i dość dramatyczną drogę od modelu bibliotek tradycyjnych w sieci sformalizowanej, typowych dla polskiego bibliotekarstwa publicznego do końca lat 80. do modelu bibliotek o niejasno określonych granicach programowych funkcjonujących w sieci skrajnie zdecentralizowanej. Dziś, gdy wartością stało się samo poszukiwanie, a placówki pozbawione oparcia w sieci zaczęły odczuwać negatywne skutki osamotnienia, ze wzmożoną siłą ujawniają się pytania: razem czy osobno „wybijając się”

„Człowiek multimedialny”
Kanon piękna ludzkiego ciała wg Google

na nowoczesność? Postawić na indywidualność, pełną samodzielność i programową niezależność, czy też wzmacniać więzi biblioteczne, budować szersze platformy informacyjne, kooperować w sferze kolekcji i usług. Rozstrzygnięcie tych kwestii, zwłaszcza na poziomie regionalnym staje się niezwykle istotnym czynnikiem kształtowania wojewódzkich strategii bibliotecznych. Biblioteka musi być dzisiaj lustrem potrzeb i aspiracji mieszkańców regionu, o jej ostatecznym kształcie zadecydują jednak sami bibliotekarze.

Ważnym elementem tworzenia bibliotecznych strategii rozwoju jest wymiana myśli, poglądów, doświadczeń. Porównywanie wariantów i modeli bibliotecznych pod kątem ich społecznej wiarygodności. Wrocławska konferencja, dająca szansę dokonywania tego rodzaju przeglądów i konfrontacji w wymiarze międzynarodowym, może pomóc w odpowiedzi na kilka ważnych pytań dotyczących sposobu modelowania nowoczesnej biblioteki i budowania (bądź nie) sieci bibliotecznych.

Czasu nie ma zbyt wiele. Rewolucja cywilizacyjna zwykle tylko o jeden krok wyprzedza rewolucję instytucjonalną i mentalną. □

Nowe perspektywy

dokończenie ze str. 1

Najważniejsze z nich to kwestia organizacji sieci bibliotecznej po reformie administracyjnej kraju i problemy automatyzacji bibliotek.

Podobnie została rozpoczęta współpraca z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Kirowogrodzie oraz Okręgową Biblioteką Publiczną w Parduicach. Z inicjatywy bibliotekarzy z Bitoli w Macedonii nawiązane zostały także kontakty z bibliotekami w tym regionie Europy. Przedstawiciele kirowogrodzkiej biblioteki gościli na IV Dolnośląskim Dniu

Bibliotekarzy i Bibliotek w Jeleniej Górze, natomiast dyrekcja DBP odwiedziła pardubicką księżnicę i biblioteki w Macedonii.

Konferencja ta to krok w kierunku wzajemnego poznania się podczas której przedstawiciele poszczególnych bibliotek będą prezentować swoje macierzyste placówki i ich działalność na rzecz własnego regionu. Sądzę, że stworzy ona również okazję do przedyskutowania tego, na jakich płaszczyznach powinniśmy czy chcielibyśmy w przyszłości współpracować.

Pragniemy pokazać, jak wygląda sieć bibliotek publicznych na Dolnym Ślą-

sku, jakie rozwiązania przyjęliśmy w zakresie jej integracji także na polu automatyzacji procesów bibliotecznych. Pochwalić się osiągnięciami takimi jak działalność Dyskusyjnych Klubów Książki, jeleniogórską Biblioteką Cyfrową, czy cyklicznie organizowaną akcją dla dzieci „Z książką na walizkach”, współpracą z regionami ościennymi i przedyskutować możliwości i zakresy współpracy z naszymi partnerami zagranicznymi.

Z drugiej strony, od naszych zagranicznych gości oczekujemy informacji o tym, jak problemy bibliotekarstwa są rozwiązywa-

ne w ich krajach, jakie działania są podejmowane w celu rozwoju czytelnicstwa oraz pracy na rzecz regionu.

Liczymy bardzo na dyskusję uczestników zarówno podczas obrad jak i w kulturalnych.

Nie da się, oczywiście, już teraz przesądzić, jaki będzie plon tej konferencji, co przyniesie nam i naszym gościom, ale wydaje się, że już samo nawiązanie współpracy w tym zakresie z bibliotekarzami z innych krajów otwiera nowe perspektywy.

Goście z Sankt Petersburga

dokończenie ze str. 1

niczka Mediateki w Centralnej Miejskiej Bibliotece im. A. Kuprina (ЦГБ А. Куприна). Ich wystąpienia są przewidziane na dzień dzisiejszy.

Dyrektor **Kozłowa** zaprezentuje swoją macierzystą placówkę na tle systemu biblio-

tek publicznych w obwodzie leningradzkim, omówi jej status prawny, modle organizacji bibliotecznej obsługi ludności w obwodzie, kierunki współdziałania bibliotek publicznych w celu zabezpieczenia równego dostępu mieszkańców leningradzkiego obwodu do informacji.

Pani **Makarenko** przedstawi zasoby książkowe i elektroniczne sanktpetersburskiej biblioteki dla dzieci i młodzieży oraz jej problemy i perspektywy rozwoju.

Kierowniczka Mediateki z Gaczziny, **Tatiana Bogusz**, przedstawi spektrum użytkowników Oddziału Multime-

dialnego, omówi świadczone przez Mediatekę usługi i sposób, w jaki kształtuje ona kulturę informacyjną użytkowników i bibliotekarzy.

Pani **Swietelnikowa** z Wyborga opowie, jak funkcjonuje centrum informacji prawnej i socjalnej w tamtejszej księżnicy i jak wpływa na kształtowanie kultury prawnej użytkowników. □

Od lewej: **Tatiana Michajłowna Bogusz** (ЦГБ А. Куприна), **Natalia Siergiejewna Kozłowa** (ЛОУНБ), **Tatiana Aliksiejewna Iwanowa** (ЛОУНБ), **Roman Nikołajewicz Pieńkow** (ЛОУНБ), **Ludmiła Konstantynowna Bliudowa** (ЛОУНБ), **Tatiana Wasiliewna Połownikowa** (ЛОУНБ), **Maja Siergiejewna Kurakina** (ЛОУНБ), **Tatiana Michajłowna Tiukienejewa** (ЛОУНБ), **Swietłana Walentynowna Makarenko** (ЛОУНБ), **Tatiana Władimirowna Swietelnikowa** (ЦГБ А. Аалто). Z prawej stoi **p. Alinka**, tłumaczka-wolontariuszka, której dziękuję za pomoc.

Parę słów o księżnicy petersburskiej

Założono ją w 1944 r. dla odbudowania sieci bibliotek obwodu leningradzkiego i ich księgozbiorów. W zbiorach Lenin-

gradzkiej Obwodowej Publicznej Biblioteki Naukowej (to dosłowny przekład) znajduje się ok. 500 tysięcy publikacji (piśmiennictwo rodzime i obce ze wszystkich dziedzin wiedzy), płyty, CD, wideo i audiokasety, płyty gramofonowe. Osobną część stanowi trzydziestotysięczny zbiór publikacji o guberni sanktpetersburskiej i obwodzie leningradzkim, we wszystkich historycznych okresach jej rozwoju. Biblioteka prenumeruje ponad 800 tytułów gazet, tygodników i miesięczników.

Z jej usług korzystają mieszkańcy obwodu i samego Sankt Petersburga. Bliżko 600 bibliotek z terenu Rosji, a także biblioteki z sąsiedzkich krajów europejskich korzystają z jej zbiorów w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych.

Spośród bibliotecznych działów warto wymienić Oddział Obsługi Czytelników, w ramach którego funkcjonują Czytelnia Ogólna i Czytelnia Literatury o Sztuce, dalej Dział Informacyjno-Bibliograficzny z Sekcjami – Bibliografii Regionalnej, Informacji Naukowej o Kulturze i Sztuce oraz Centrum Informacji Prawnej. Oprócz nich Dział Faktografii Regionalnej i Dział Literatury Rolniczej (25 tys. książek, 50 tytułów czasopism). W strukturze biblioteki znajdują się także działy

charakterystyczne dla polskich bibliotek wojewódzkich – instrukcyjno-metodyczny, gromadzenia i opracowania zbiorów, informatyzacji itp. □

Biblioteka Uniwersytecka w Bitoli

Małgorzata Maczkowska

Prezentujemy fragmenty obszernego artykułu M. Maczkowskiej, poświęconego działalności Biblioteki Uniwersyteckiej w Bitoli. Skróty pochodzą od redakcji.

Po II wojnie światowej, w roku 1945, powstała w Bitoli Miejska Biblioteka Publiczna. Z biegiem lat, w miarę powiększania zbiorów, biblioteka zmieniała nazwę i zasięg swojej działalności. W roku 1954 stała się jedną z trzech bibliotek deponowanych w kraju. A gdy w roku 1980 powstał w Bitoli drugi wówczas w Macedonii Uniwersytet, biblioteka przejęła dodatkowo funkcję biblioteki uniwersyteckiej i stała się Miejską i Uniwersytecką Biblioteką. Wreszcie, w roku 2005, biblioteka przyjęła dzisiejszą nazwę Biblioteki Uniwersyteckiej. Od roku 1964 patronem biblioteki, a później i bitolskiego Uniwersytetu jest Św. Kliment Ochrydzki. (...)

(...) jest biblioteką uniwersytecką, ale również spełnia rolę biblioteki miejskiej dla dzieci i dorosłych. Odwiedzają ją studenci, pracownicy naukowi, uczniowie szkół podstawowych i średnich, a także i najmłodszy, i dorośli miłośnicy książek. By zaspokoić potrzeby swoich czytelników biblioteka udostępnia dwie duże czytelnie, sześć małych czytelni do nauki indywidualnej, czytelnię działu regionalnego, czytelnię internetową, czytelnię działu dziecięcego, a także bogatą w zbiory czytelnię literatury francuskiej, utworzoną przy współpracy z Towarzystwem „Alliance Française”.

Biblioteka posiada w swoich zbiorach ponad 450.000 książek (książki naukowe, popularnonaukowe, beletrystyczne, książki dla dzieci i młodzieży), 50 tytułów gazet bieżących i 140 tytułów czasopism (nie wliczając w to wydawnictw periodycznych z czasów istnienia Jugosławii), zdigitalizowane materiały biblioteczne, a także zbiory muzyczne i dokumenty życia społecznego miasta. Zbiory, które biblioteka udostępnia swoim czytelnikom, to przede wszystkim literatura i czasopisma wydane w języku macedońskim, a także serbskim,

chorwackim, albańskim, tu-reckim i w innych językach mniejszości narodowych, zamieszkałych na terenie miasta i okolicy. Biblioteka posiada także literaturę w języku angielskim, francuskim, rosyjskim, bułgarskim, słoweńskim i in. Są też w zbiorach biblioteki książki w języku czeskim, słowackim i polskim. Literatura polska – to przede wszystkim dzieła pisarzy i poetów polskich, przetłumaczonych na język macedoński i serbski. Natomiast oryginalne teksty w języku polskim, jakie można znaleźć w zbiorach biblioteki, są to głównie prace naukowe polskich językoznawców, którzy współpracują z naukowcami macedońskimi i swoje prace wydają w Macedonii. (...)

Od wielu już lat praca w Bibliotece Uniwersyteckiej jest skomputeryzowana. Początki komputeryzacji biblioteki sięgają końca lat 80., kiedy to na terenie ówczesnej Jugosławii rozpoczął się proces komputeryzacji bibliotek we wszystkich republikach. Wdrażany wówczas projekt SNTIJ przewidywał zunifikowanie procesów bibliotecznych, utworzenie lokalnych katalogów i centralnego, elektronicznego katalogu zbiorów. Na terenie Macedonii biblioteka w Bitoli była jedną z czterech bibliotek objętych tym projektem. Niestety, po kilku latach – ze względu na rozpad Jugosławii – skomputeryzowana sieć bibliotek przestała funkcjonować i biblioteki ograniczyły się do pracy na poziomie lokalnym. (...)

Na początku lat 90. pra-

cownicy Instytutu Nauk Informatycznych IZUM w Maribor, w Słowenii (...) utworzyli nowoczesny program do opracowywania zbiorów bibliotecznych i dostępu do baz danych poprzez internet – program COBISS (Kooperativen online bibliografski sistem i servisi). W roku 1996 do systemu COBISS włączyły się biblioteki macedońskie. COBISS przedstawia organizacyjny model połączenia bibliotek w biblioteczno-informacyjny system korzystania ze wspólnego programu opracowywania

zbiorów, tworzenia wspólnej bazy informacyjnej i baz lokalnych, rozwijania bibliotek wirtualnych. (...)

W roku 2001 macedońskie biblioteki, pracujące w programie COBISS, zostały włączone do wspólnej bazy informacji bibliotecznej COBIB.MK, łączącej lokalne bazy danych. Stworzony w ten sposób centralny elektroniczny katalog zbiorów umożliwił swobodny przepływ informacji, przejmowanie gotowych opisów bibliograficznych, budowanie baz danych na wysokim poziomie, racjonalizację pracy bibliotekarzy. Jednostka biblioteczna opracowana w jednej bibliotece mogła być od razu wykorzystana przez inne biblioteki włączone w sieć COBISS. (...) Czytelnik przeszukujący bazy lokalne i bazę centralną od razu uzyskuje kompletną informację, która z bibliotek posiada daną pozycję, w ilu egzemplarzach i jaki jest jej status (swobodna, wypożyczona, zarezerwowana, w trakcie opracowywania lub może w intrologatorni). (...)

W roku 2003 biblioteka w Bitoli włączyła do swej pracy kolejne segmenty programu COBISS: COBISS/Zajmuvanje i COBISS/OPAC. Dzięki programowi COBISS/Zajmuvanje czytelnicy biblioteki są sprawnie obsługiwani, możliwa jest skomputeryzowana ich rejestracja, szybkie wypożyczenie i zwrot zbiorów bibliotecznych, a także międzybiblioteczne wypożyczenie zbiorów. (...)

Biblioteka w Bitoli ma ściśle związki z tutejszym Uniwersytetem, aktywnie uczest-

Małgorzata Maczkowska

Absolwentka wrocławskiej polonistyki, która wyjechała za mężem do Macedonii. Dziś pracuje w Bibliotece Uniwersyteckiej w Bitoli. Jej niezwykła energia, wrażliwość, wiedza, pasja i szeroka działalność, także translatorska, powodują, że można ją nazwać „tłumaczem kultur” – polską przybliża Macedończykom, a macedońską Polakom.

niczy w pracach bitolskiej uczelni nad podnoszeniem poziomu kształcenia i rozwojem wzajemnej współpracy obu instytucji. Zbiory biblioteki są na bieżąco uzupełniane o literaturę naukową, specjalistyczną, podręczniki uniwersyteckie. Wydawana jest bibliografia prac naukowych publikowanych przez pracowników Uniwersytetu. Studenci i pracownicy nauki Uniwersytetu korzystają z czytelni komputerowej biblioteki, gdzie udostępnione są dla nich dodatkowe bazy danych (bazy EBSCO, SCOPUS, ProQuest), niezbędne do pracy naukowo-badawczej. Biblioteka organizuje kursy z zakresu informatyki, kursy językowe (przy aktywnym udziale Towarzystwa „Alliance Francaise”), szkolenia dla bibliotekarzy z południowo-zachodniego regionu kraju, a także prowadzi dla studentów i uczniów regularne prezentacje programu COBISS/Opac, by ułatwić im korzystanie z elektronicznego katalogu zbiorów. (...)

Biblioteka Uniwersytecka w Bitoli, oprócz swojej podstawowej działalności, prowadzi także działalność wydawniczą. Od lat powstają w bibliotece różnorodne książki o tematyce bibliotekarskiej. Wydane zostały monografie poświęcone Bibliotece, materiały z konferencji na temat historii bibliotekarstwa w Bitoli i okolicy, a także regularnie wydawane są materiały z corocznych spotkań bitolskich autorów. Dział bibliografii systematycznie przygotowuje do druku bibliografie poświęcone regionalnym autorom i czasopismom. Ostatnio biblioteka wydała publikację poświęconą prywatnym bibliotekom mieszkańców Bitoli, a także zbiorową pracę „Znacajni licnosti za Bitola” („Ważne osobistości Bitoli”). Biblioteka wydaje również czasopismo kwartalne „Bibliotecen trend”, w którym prezentowane są aktualności z pracy biblioteki, informacje na temat organizowanych wystaw, spotkań literackich, sprawozdania z uczestnictwa na konferencjach i szkoleniach bibliotekarskich, wywiady z pisarzami, informacje na temat nowości wydawniczych, recenzje książek itd. (...)

Nie ma emocji negatywnych

Z Małgorzatą Maczkowską – macedońskim gościem konferencji reprezentującym Bibliotekę Uniwersytecką św. Klimenta Ochrydzkiego w Bitoli rozmawiamy m.in. o funkcjonowaniu biblioteki w tyglu etnicznym.

Co Biblioteka w Bitoli robi dla regionu? Szczególnie ciekawe wydają mi się Targi Książki, o których gdzieś przeczytałem.

M.M.: Przede wszystkim jesteśmy obecni w życiu kulturalnym miasta. Oprócz stale organizowanych spotkań literackich, prezentacji nowych wydawnictw, wystaw, koncertów, współpracujemy z Towarzystwem Naukowym, współorganizujemy sympozja naukowe w naszej reprezentacyjnej czytelni, czasem uczelnia prowadzi na terenie biblioteki zajęcia ze studentami. Staramy się również wszechstronnie popularyzować książki – konkursy poetyckie, konkursy wiedzy bibliotekarskiej, i właśnie Targi Książki. W tym roku odbyła się ich piąta edycja. W kwietniu duże targi książki odbywają się w Skopje – uczestniczą w nich wydawcy z całej Macedonii, z sąsiednich krajów bałkańskich, a także z zagranicy. Udało się nam namówić wydawców, żeby miesiąc później odbywały się te targi właśnie w Bitoli. Zainteresowanie było ogromne. Obecne było całe miasto, a sprzedaż książek trwała aż do 21.00. Dziś targi te są już tradycją tego miasta i ściągają miłośników książek także z

okolic. Oprócz tych większych, organizujemy też mniejsze „targi” – na przestrzeni całego roku poszczególni wydawcy sprzedają swoje książki w holu biblioteki.

Pani biblioteka funkcjonuje w rejonie, który jest prawdziwym tygłem etnicznym. Czy biblioteka prowadzi jakieś działania, które zmierzają do integrowania społeczności żyjących na terenie jej działalności?

M.M.: Jeszcze kiedy istniała Jugosławia, biblioteki w poszczególnych republikach zaopatrywały swoje księgozbiory w książki z innych republik. Ludność macedońska, w większości, znakomicie zna języki serbski i chorwacki. Nasza biblioteka stale zaopatruje się w sporą ilość publikacji serbskich i chorwackich. Poza tym jest sporo (25 proc.) ludności albańskiej. Mamy dużo uczącej się w szkołach podstawowych albańskiej młodzieży.

Dlatego też mamy w zbiorach zarówno podręczniki, jak i literaturę w języku albańskim.

Poza gromadzeniem wielojęzycznej literatury, Biblioteka współpracuje ze stowarzyszeniami narodowościowymi (tzw. towarzystwa przyjaźni macedońsko-serbskiej, macedońsko-chorwackiej itp.), a także z konsulatami sąsiednich państw. M.in. w okresie letnim i zimowym prowadzimy specjalne, przeznaczone dla dzieci warsztaty twórcze, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem. To są tak duże grupy, że musimy je dzielić na grupy wiekowe. Dopiero wtedy mieszczą się w największych naszych pomieszczeniach. Uczestniczą w warsztatach dzieci różnych narodowości. Wspólnie czytają książki, tłumaczą je sobie nawzajem (np. dziecko albańskie czyta dzieciom macedońskim, tłumacząc jednocześnie, książeczkę napisaną po albańsku),

uczą się nawzajem wierszyków, przygotowują małe przedstawienia teatralne.

Rzeczywiście dzieci się wtedy naprawdę integrują, szanują nawzajem swoje nawyki kulturowe, tradycje – np. 7 stycznia, kiedy jest prawosławne Boże Narodzenie, organizujemy w bibliotece świąteczne śniadanie, podczas którego dzieci macedońskie prezentują swoje tradycje. A kilka dni później, kiedy świętują Albańczycy, dzieci albańskie pokazują zwyczaje swojego narodu. To bardzo dobrze wpływa na wzajemne relacje. Nie ma emocji negatywnych, jest tylko pozytywne zwrócenie się ku sobie i poszanowanie kultur.

Bardzo dziękuję za rozmowę.

(rozmawiał: jc)

Po reformie w Rosji

Jakiego rodzaju wsparcie – zapytałem **Natalię Siergiejewę Kozłową**, wicedyrektorke Leningradzkiej Obwodowej Biblioteki Naukowej w Sankt Petersburgu – oferuje kierowana przez Panią placówka bibliotekom publicznym w całym obwodzie leningradzkim.

– Nasza działalność jest skierowana na obsługę ludności całego obwodu. Po wprowadzeniu nowych przepisów o samorządach, nieco zmieniło się też działanie biblioteki. Oprócz tego, że kontaktujemy się z samymi bibliotekami, mamy możliwość kontaktu i współpracy z władzami samorządowymi, czego dawniej nie było na żadnym poziomie władzy samorządowej. Ponieważ pojawiło się wiele nowych zjawisk, np. takich jak biblioteki w centrach (ośrodkach)rozrywkowych, nasza biblioteka wydaje dokumenty, które nie mają wprawdzie mocy prawnej, ale pomagają organizatorom uporządkować kłopotliwe dla nich sprawy.

Nowością w naszej działalności jest pojawienie się bibliobusów, które zawożą

Biblioteka w dziele sztuki

Pani **Tatianie Władimirownie Swietielnikowej**, dyrektorke Centralnej Miejskiej Biblioteki w Wybörgu, zadałem pytanie o przeszłość fińską i szwedzką tego miasta, nawiązując do faktu, że także polscy bibliotekarze w naszym regionie często stają wobec np. przeszłości niemieckiej terenów zachodniej Polski. Spytałem, jak bibliotekarze z Wybörga traktują tę kwestię. Rozmowa w sposób naturalny skierowała się ku temu, co stanowi o unikalności tej biblioteki – jej siedziba mieści się w gmachu zaprojektowanym przez światowej sławy fińskiego architekta.

„Oczywiście, pamiętamy o swojej historii. Ale nie tylko pamiętamy. My ją badamy... Mamy w naszej bibliotece Oddział Regionalny, gdzie groma-

dzimy literaturę poświęconą Wybörgowi i w języku rosyjskim, i w niemieckim, i w szwedzkim i fińskim. Wybörg zawsze był miastem czterech kultur. Były tam i szkoły niemieckie, szwedzkie i rosyjskie, był szwedzki i rosyjski teatr. Staramy się tę historię pielęgnować. Ale nie tylko zachowujemy ją, ale również

„kontynuujemy”! Przykładem niech będzie restaurowanie budynku naszej biblioteki.

Budynek ten został zaprojektowany w latach 30. XX w. przez słynnego fińskiego architekta Alvara Aalto*. Od 10 lat razem z fińskim Komitetem Restaurowania Biblioteki odnawiamy ten zabytek. Wprawdzie znajdują się tu zbiory rosyjskie, ale jest to przecież zabytek kultury fińskiej. Wykorzystywany nawet jako materiał poglądowy przez profesorów, którzy uczą młodych fińskich architektów historii architektury czy np. metod restaurowania.

W każdym razie wspólnie pracujemy nad tym, by to, co wiąże się z przeszłością naszego miasta, było chronione i dobrze poznane.

Foto: Grigorij Pożwanow

źródło:

www.pozhvanov.blogspot.com/2008/08/aaltolibrary.html

* **Hugo Alvar Henrik Aalto (1898-1976)** – fiński modernistyczny architekt i projektant form przemysłowych.

do różnych miejscowości w obwodzie nie tylko samą literaturę, ale także rozmaite wystawy książek. Trzeba przyznać, że czasem odwiedzają te wystawy samorządowcy, którzy dzięki temu mają inny obraz działalności biblioteki, co ułatwia niekiedy życie bibliotekom.

Reforma samorządowa przyniosła bardzo wiele korzyści, no i uświadomiła bibliotekarzom wagę aktywności życiowej, zaangażowania w życie społeczności i konieczność współpracy z wiejskim, osiedlowym czy miejskim samorządem. Od tej współpracy naprawdę wiele zależy.

Jesli chodzi o kształcenie bibliotekarzy, to oczywiście organizujemy różne szkolenia i seminaria, których celem jest podniesienie poziomu ich zawodowego przygotowania. Zapraszamy ich do Sankt Petersburga, albo też sami do nich jeździmy. □

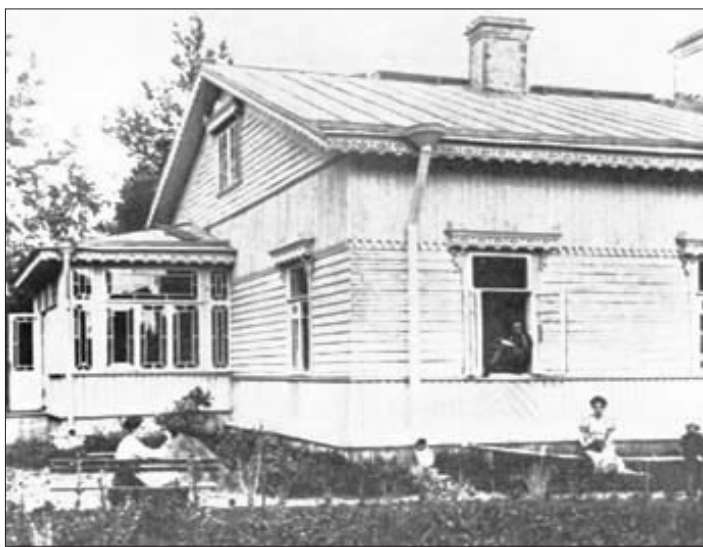

Wśród literackich tradycji Gatziny

Gatzina to niewielka miejscowość pod Sankt Petersburgiem, o ciekawych tradycjach literackich. Związana przede wszystkim z Aleksandrem Kuprinem i Aleksandrem Puszkinem. Ten drugi właściwie tylko tu się czasem zatrzymywał, jadąc traktem petersburskim do Michajłowska, gdzie przebywał pod nadzorem policji po okresie zsyłki. Nieopodal Gatziny jest jeszcze jedna literacka osobliwość, mianowicie muzeum poświęcone jednemu z bohaterów literackich autora „Eugeniusza Oniegina”. Zorganizowano je w budynku dawnej stacji pocztowej, gdzie Puszkina wielokrotnie się zatrzymywał.

Dowiedziałem się o tym od Bogusz, którą poprosiłem o przedstawienie działań Biblioteki im. A. Kuprina w Gatzinie.

Polkowice w DZB

W dniach 17-19 września 2009 do grupy bibliotek zrzeszonych w Dolnośląskim Zasiobie Bibliotecznym dołączyła Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Polkowicach. Zespół wdrożeń Dolnośląskiego Zasobu Bibliotecznego wykonał instalację i konfigurację zintegrowanego systemu bibliotecznego Aleph firmy Ex Libris w siedzibie biblioteki oraz na serwerze DZB. Dla pracowników biblioteki przeprowadzono prezentację i szkolenia tematyczne z obsługi podstawowych modułów systemu. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Polkowicach, pracująca dotychczas w systemie Album legnickiej firmy „Hornet”, dysponuje zbiorem ok. 100 opisów bibliograficznych, które powiększą

zasoby danych DZB dostępne na stronie www.dzb.pl. Od 28 września biblioteka w Polkowicach rozpocznie pracę z czytelnikami w nowym systemie.

Dolnośląski Zasób Biblioteczny to program komputeryzacji bibliotek publicznych Dolnego Śląska w oparciu o zintegrowany system biblioteczny Aleph. Z programu finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego skorzystało do tej pory 19 bibliotek w Bogatni, Bolesławcu, Dzierżonowie, Głogowie, Jaworze, Jeleniej Górze, Kłodzku, Legnicy, Lubinie, Lwówku Śląskim, Miliczu, Oleśnicy, Polkowicach, Środzie Śląskiej, Świdnicy, Twardogórze, Wrocławiu, Żąbkowicach Śląskich i Zgorzelcu. <http://www.dzb.pl/>; <http://www.aleph.pl/>;

Mariusz Gabrysiak

nie na rzecz upowszechniania tych tradycji.

– Oprócz Puszkina warto jeszcze wspomnieć autorów związanych z samą Gatziną. Igor Siewierianin i Konstanty Fofanow – egofuturyści, No i Aleksander Kuprin (na zdjęciu obok), znany nowelista i powieściopisarz, autor m.in. „Pojedyńku”. Miał on tu w Gatzinie tzw. „Zielony Domek” (poniżej), ale został on zburzony w czasie wojny. Oczywiście nasza Biblioteka prowadzi specjalny dział, który się zajmuje tą problematyką, zbiera wszelkie materiały tak czy inaczej związane z pisarzami, malarzami, architektami itp. W mieście znajduje się np. – to może pana zainteresować – dom malarza Szczerbowa, zaprojektowany przez polskiego architekta Kreczyńskiego.

Prowadzimy też dość intensywną działalność wydawniczą, również związaną z tradycjami literackimi. Przede wszystkim wydajemy materiały archiwalne, zbiory tematyczne, np. ostatnio wydaliśmy zbiór „Literacki portret Gatziny” zawierający wybór rozmaitych fragmentów dzieł literackich, ale odnoszących się do naszego miasta.

Mamy też kontakty z Polonią. Jeden z naszych czytelników, Anatol Niechaj, jest tłumaczem i przekłada z polskiego na rosyjski i z rosyjskiego na polski. Przekładał np. wiersze Adama Mickiewicza i Wisławy Szymborskiej. □

Czyta dziecięca elita

Pani **Swietłana Walentynowna Makarenko** indagowana o działalność ponadpodstawową Leningradzkiej Obwodowej Biblioteki dla Dzieci przedstawiła kilka jej przykładów.

„Jedną z wielu imprez, które organizujemy, podaję ją tylko jako przykład – zastrzegła się – jest „Bajkowy Dzień Czytania”, organizowany w październiku. Zapraszamy na tę imprezę dzieci z Domów Dziecka, z obwodowych bibliotek dziecięcych. Innym przykładem jest Festiwal Książki Dziecięcej i Dziecięcego Czytania związany z zakończeniem roku szkolnego, który organizujemy we współpracy

z biblioteką w Wyrycy (na zdjęciu). Zapraszamy wtedy pisarzy dziecięcych z Sankt Petersburga. Odbywają się wtedy spotkania i dla dzieci, i dla ich rodziców.

Pyta pan, czy dzieci u nas czytają. Owszem, jest to może taka dziecięca elita, ale można powiedzieć, że dzieci czytają. A jeśli chodzi o naszą współpracę z samymi dziećmi, to podam przykład, który bardzo przyczynił się do popularyzacji czytelnictwa. Otóż w jednej z naszych bibliotek w obwodzie, chłopiec sam założył i prowadzi specjalne forum internetowe poświęcone książkom i bibliotece”. □

WYGLĄDA

NA TO,

ŻE NASZE

PRABABKI

DOBRCZE

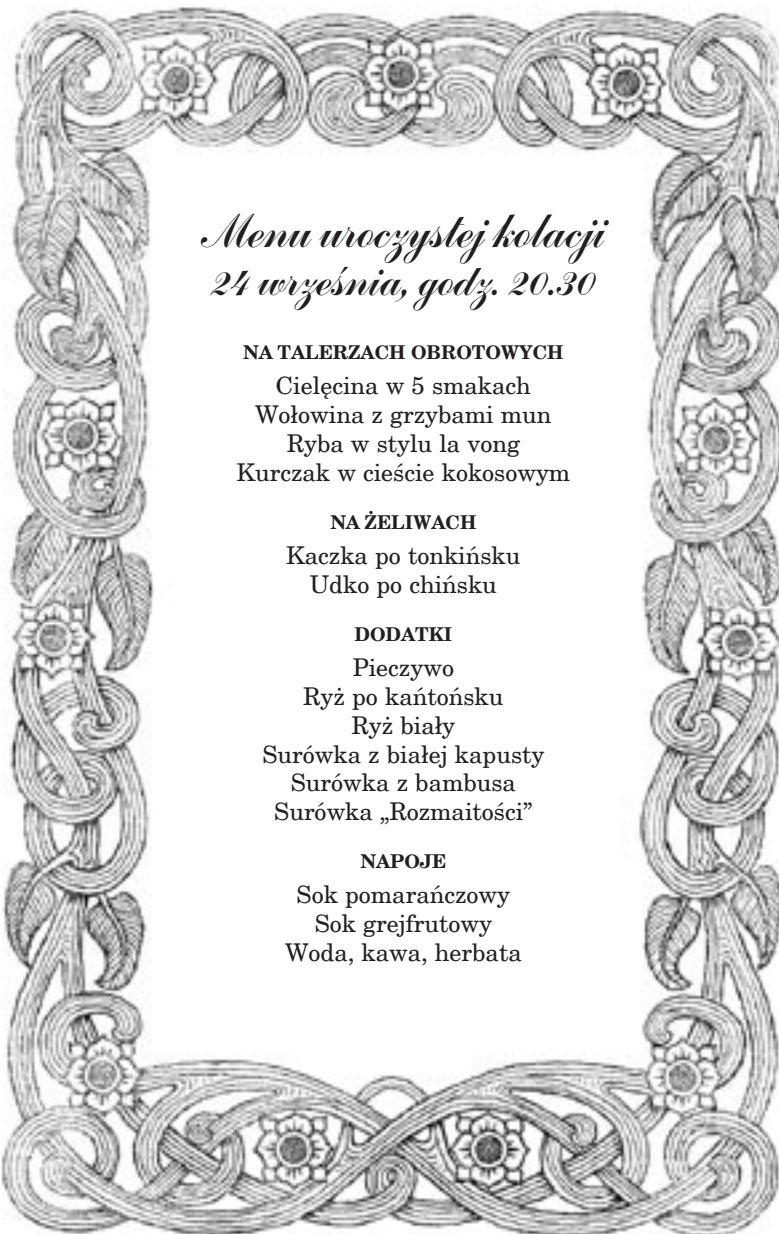
WIEDZIAŁY,

CO WARTO

ROBIĆ

Z KSIĄŻKAMI!

Zdjęcie zrobiono
w londyńskiej szkole
modelek w 1925 r.

*Menu uroczystej kolacji
24 września, godz. 20.30*

NA TALERZACH OBROTOWYCH

Cielęcina w 5 smakach
Wołowina z grzybami mun
Ryba w stylu la vong
Kurczak w cieście kokosowym

NA ŻELIWACH

Kaczka po tonkińsku
Udko po chińsku

DODATKI

Pieczewo
Ryż po kańtońsku
Ryż biały
Surówka z białej kapusty
Surówka z bambusa
Surówka „Rozmaitości”

NAPOJE

Sok pomarańczowy
Sok grejfrutowy
Woda, kawa, herbata

A P E L!

Serdecznie Państwa zachęcam do współredagowania tej gazetki! Przyjmę teksty wszystkie (no... prawie wszystkie – do kosza pójdą paśkudztwa, obelgi, wulgarności i podłości itp.), byleby miały choć odrobinę związku z tematem naszego spotkania. Mogą to być utwory poważne i leciutkie, mądre i głupiutkie, teksty i tekściki wszelkiego gatunku i autoramentu – szkice, rozprawy naukowe (w rozsądnym rozmiarze 1 str. maszynopisu), literatura piękna (pół str.), wspomnienia, reportaże, wiersze, fraszki itd. itp. Mogą też być plotki, ale te muszą być dobrze napisane. Oczywiście także rysunki, wykonane dowolną techniką (koniecznie czarnym cienkopisem, bo inaczej się nie powieli). Kontakt – budynek „B”, II piętro, pokój 307. (jc)

BIBLIOREGIONY

Redaguje, składa, łąmie i drukuje: **Jacek Czarnik**
Powiela na kserokopiarnie: **Piotr Twardowski**